

Stowarzyszenie „Brzesko-Oławska Wieś Historyczna”

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność (Lokalna Strategia Rozwoju) na lata 2023-2027

dla obszaru Lokalnej Grupy Działania
Stowarzyszenie „Brzesko-Oławska Wieś Historyczna”

Krzyżowice, czerwiec 2023 r.

Załącznik do Uchwały Nr 4/2023

Walnego Zebrani Członków Stowarzyszenia

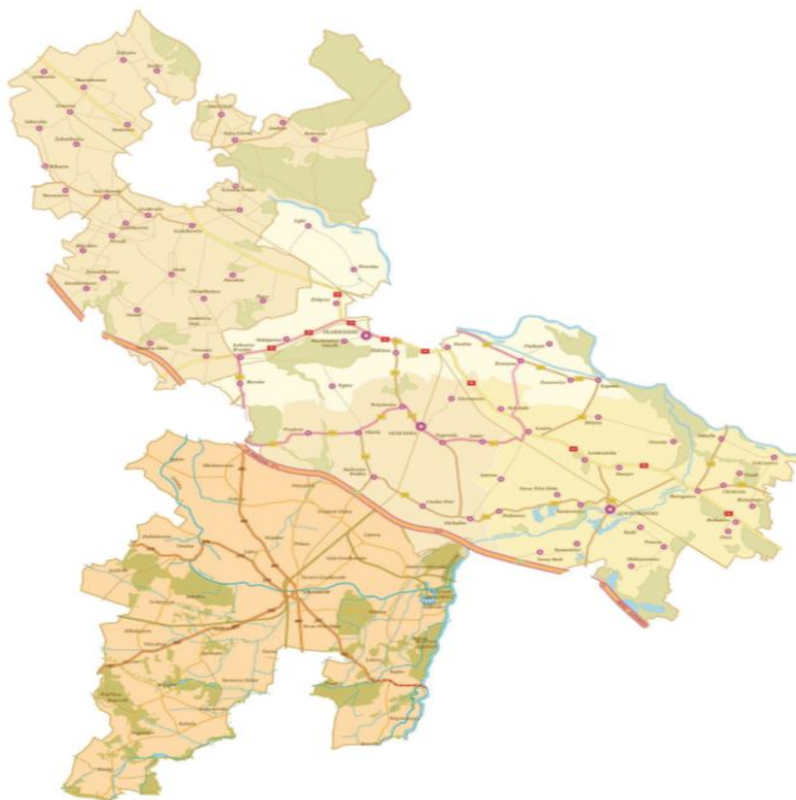
„Brzesko-Oławska Wieś Historyczna” z dnia 2 czerwca 2023 r.

Rozdział II Charakterystyka obszaru i ludności objętej wdrażaniem LSR

Obszar Stowarzyszenia „Brzesko-Oławska Wieś Historyczna”

Stowarzyszenie „Brzesko-Oławska Wieś Historyczna”, działające jako Lokalna Grupa Działania, obejmuje swoim działaniem obszar pięciu Gmin, tj. Gminę Grodków, Gminę Lewin Brzeski, Gminę Olszanka, Gminę Skarbimierz, leżące administracyjnie w powiecie brzeskim w zachodniej części województwa opolskiego oraz Gminę wiejską Oława, leżącą administracyjnie w powiecie oławskim we wschodniej części województwa dolnośląskiego. Wszystkie Gminy jako jednostki samorządu terytorialnego są członkami Stowarzyszenia „Brzesko-Oławska Wieś Historyczna”, a ich obszar objęty jest Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność (Lokalną Strategią Rozwoju) dla obszaru „Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej” na lata 2023-2027 w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Mapa nr 1: Mapa obszaru Lokalnej Grupy Działania

Obszar Stowarzyszenia jest geograficznie, terytorialnie połączony i posiada granice tworzące jednolity obszar funkcjonalny, który jest spójny przestrzennie. Łączna powierzchnia obszaru zajmuje 883,18 km², w którym znajdują się dwa miasta poniżej 20 tys mieszkańców, tj.: Grodków i Lewin Brzeski. Łączna liczba ludności wynosi 59 837 mieszkańców według danych GUS na 31.12.2020 r., z widocznym spadkiem liczby ludności w porównaniu do poprzedniego badanego okresu z 2013 roku.

Tabela Charakterystyka obszaru Stowarzyszenia

Gmina	Powierzchnia	Liczba mieszkańców 31.12.2013 r.	Liczba mieszkańców 31.12.2020 r.	Sołectwa
Grodków	286,39 km ²	19 699	18 441	35
Lewin Brzeski	159,7 km ²	13 498	12 723	20
Olszanka	92,61 km ²	4 961	4 783	10
Oława	233,98 km ²	15 036	15 433	33
Skarbimierz	110,5 km ²	7 791	8 457	15
Razem	883,18 km ²	60 985	59 837	113

Opracowanie własne na podstawie danych z Gmin i GUS

Wewnętrzna spójność obszaru

Obszar objęty działalnością Stowarzyszenia cechuje się wysokim stopniem spójności. Znajduje się on w połowie drogi pomiędzy Opolem i Wrocławiem i obejmuje dwie jednostki geograficzne Niziny Śląskiej, która jest rozległą równiną w południowo-zachodniej Polsce. Większość obszaru znajduje się na Równinie Grodkowskiej, która obejmuje południowo-wschodnią część Równiny Wrocławskiej, między rzekami Oławą, Odrą i Nysą Kłodzką. Drugą ważną jednostką geograficzną na obszarze jest Pradolina Wrocławska.

Na obszarze LGD występują wartości przyrodnicze, w tym obszary sieci NATURA 2000, takie jak Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej, Grądy Odrzańskie i Bory Niemodlińskie. Obszar ten jest również bogaty w liczne zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne oraz parki. Drzewostany, które budują obszar, są przede wszystkim składane z pomnikowych dębów. Obszar ten jest siedliskiem wielu rzadkich i chronionych gatunków zwierząt, typowych dla dolin rzecznych.

Kulturowo obszar ten charakteryzuje się podobnymi zwyczajami i tradycjami, które mają swoje korzenie w dziedzictwie kresowym i góralskim. Mieszkańcy posiadają podobne doświadczenia historyczne oraz korzenie. Posiadają oni również szacunek dla dziedzictwa kulturowego tego obszaru. Na obszarze znajdują się obiekty o dużej wartości historycznej i kulturowej, które są charakterystyczne i spójne dla całego obszaru Stowarzyszenia. Cały obszar Stowarzyszenia, który łączy ze sobą gminy, jest spójny geograficznie, historycznie i kulturowo.

Obszar objęty wdrażaniem LSR charakteryzuje się szeregiem wyróżniających cech, które sprawiają, że jest on społecznie, gospodarczo i środowiskowo spójny, są one następujące:

- lokalizacja geograficzna – obszar jest położony w południowo-zachodniej części kraju, pomiędzy dwiema aglomeracjami, tj. Opolską i Wrocławską, co sprawia, że jest dobrze skomunikowany i posiada duży potencjał rozwojowy,
- zróżnicowana struktura przestrzenna – obszar charakteryzuje się różnorodnością krajobrazów, zróżnicowaniem rolnictwa i przemysłu, co wpływa na bogactwo obszaru i unikalny charakter,
- zabytki i dziedzictwo kulturowe - na obszarze tym znajduje się wiele zabytków i obiektów kultury materialnej i niematerialnej, które stanowią nie tylko atrakcję turystyczną, ale również przyczyniają się do kształtowania tożsamości lokalnej społeczności,
- obszary chronione - obszar ten obejmuje wiele obszarów chronionych, takich jak parki krajobrazowe, rezerваты przyrody i obszary Natura 2000, co wpływa na jego unikalność i wartość przyrodniczą,
- współpraca społeczna i samorządowa - obszar ten cechuje się silną współpracą między różnymi grupami społecznymi oraz aktywnością samorządów, co pozytywnie wpływa na rozwój lokalny i kreowanie pozytywnych relacji międzyludzkich.

Rozdział III Partycypacyjny charakter LSR

Podczas prac nad LSR położony został szczególny nacisk na możliwość włączenia się lokalnej społeczności w jej przygotowanie. Strategia to wyniki konsultacji społecznych, nie jest strategią ekspercką, uwzględnia opinie mieszkańców obszaru LGD i ma cechy strategii partnerskiej.

Opracowany plan włączenia społeczności miał na celu wypracowanie założeń LSR przy jak największym zaangażowaniu mieszkańców, organizacji i Lokalnych Liderów.

W ramach prac nad LSR jako metody partycypacji wykorzystano m.in.:

- własne badania ankietowe,
- warsztaty oraz spotkania grupy Lokalnych Liderów,
- przeprowadzone, w każdej z gmin, spotkania poświęcone w szczególności analizie mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń, a także celów LSR,
- stronę internetową oraz Fb jako narzędzie do konsultacji LSR,
- punkt konsultacji w biurze LGD.

Rozpoczęcie prac nad LSR nastąpiło podczas Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia w dniu 21 czerwca 2022 r., na którym Prezes Stowarzyszenia omówiła założenia nowego okresu programowania i zaproponowała, aby powołać Zespół Lokalnych Liderów – 25 osób, które będą zaangażowane w wypracowanie założeń nowej Lokalnej Strategii Rozwoju. Walne Zebranie uznało, że jest to dobry pomysł i powołało 25 osób reprezentujących różne sektory partnerstwa LGD. Osoby zainteresowane dołączeniem do Zespołu Liderów mogły to zrobić również po Walnym Zebraniu, stosowne zaproszenie umieszczono na stronie internetowej Stowarzyszenia (w odpowiedzi zgłosiło się 6 osób chętnych do pracy w ramach Zespołu Lokalnych Liderów).

Ostatecznie reprezentatywność zaangażowanych stron w opracowanie Strategii (w zakresie prac Zespołu Lokalnych Liderów) wyglądała następująco: **sektor społeczny**: 20 osób, w tym 6 seniorów, 1 osoba młoda do 25 roku życia, 4 sołtysów, 6 przedstawicieli NGO oraz 1 przedstawiciel KGW), **sektor publiczny**: 5 osób, **sektor gospodarczy**: 6 osób, w tym 1 rolnik).

Rozdział IV Analiza potrzeb i potencjału LSR

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych i wykorzystanych metod partycypacji lokalnej społeczności w budowaniu LSR takich jak własne badania ankietowe, warsztaty i spotkania grupy Lokalnych Liderów, punkt konsultacyjny w biurze, przeprowadzonej analizie danych statystycznych oraz raportu z ewaluacji zewnętrznej¹, wyodrębniono następujące grupy docelowe znajdujące się w niekorzystnej sytuacji na obszarze objętym LSR:

- **Osoby młode do 25 roku życia** – Na podstawie dokonanych analiz określono wysokie bezrobocie wśród tej grupy społecznej, spowodowane m.in. niedostosowanym wykształceniem do rynku pracy, wysokimi oczekiwaniami wobec pracodawców na początku rozpoczęcia kariery, brakiem doświadczenia oraz niskimi kwalifikacjami zawodowymi. Na obszarze wiejskim często nie ma pracy, która pozwalałaby na rozwój interpersonalny i zawodowy, dlatego najzdolniejsza grupa młodych i dobrze wykształconych ludzi migruje do miast. Wykazano na etapie budowania LSR niską aktywność społeczną ludzi młodych. Na obszarach wiejskich występuje ograniczona dostępność zajęć dodatkowych dla osób młodych, co często stanowi różnicę w porównaniu do ofert dostępnych na terenach miejskich. Rolą LGD będzie stworzenie warunków umożliwiających wejście na lokalny rynek pracy tej grupie, zwiększenie liczby oraz jakości innowacyjnej infrastruktury dostosowanej do potrzeb młodych osób, zaproponowanie oferty integracyjnej, kulturalnej w zakresie spędzania wolnego czasu, co pozwoli na zatrzymanie odpływu młodych i wykształconych do dużych ośrodków miejskich. W ramach realizacji LSR przewidziano m.in. projekt grantowy w zakresie aktywizacji i integracji społecznej seniorów oraz osób młodych; osoby młode będą zachęcane do skorzystania ze wsparcia poprzez premiowanie ich w kryteriach wyboru operacji; przewiduje się zaangażowanie osób do 25 roku życia w ramach operacji własnych w zakresie wzmocnienia świadomości ekologicznej oraz w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego; przewiduje się adekwatne i zróżnicowane dostosowanie środków przekazu w planie komunikacji skierowanych do tej grupy. W procesie dotarcia do grupy osób młodych pomocy udzielą Dyrektorzy Szkół i nauczyciele, Domy Kultury, sołtysi oraz lokalne organizacje społeczne. Pozwoli to na efektywne wsparcie tej grupy społecznej.
- **Osoby powyżej 60 roku życia** – bardzo ważne w starzejącym się społeczeństwie jest zapewnienie możliwości rozwoju osób powyżej 60 roku życia. W trakcie przeprowadzonych konsultacji z mieszkańcami, spotkań z Liderami, badania ankietowego oraz analizy demograficznej wykazano, iż jest to grupa wymagająca wsparcia w zakresie rekreacji, spędzania czasu wolnego, przeciwdziałaniu wykluczeniu cyfrowemu oraz różnorodnych usług społecznych. Seniorzy stanowiąc będą w perspektywie następnych lat coraz liczniejszą grupę, która wymagać będzie wsparcia na licznych płaszczyznach funkcjonowania społeczeństwa. Rolą LGD będzie skierowanie dedykowanych działań poprawiających jakość życia tej grupy na obszarze. W ramach realizacji LSR przewidziano m.in. projekt grantowy w zakresie aktywizacji i integracji społecznej seniorów oraz osób

¹ Raport z zewnętrznej ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność dla obszaru Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie „Brzesko–Oławska Wieś Historyczna” na lata 2014–2020(23)

młodych; osoby powyżej 60 roku życia będą zachęcane do skorzystania ze wsparcia poprzez premiowanie ich w kryteriach wyboru operacji; przewiduje się zaangażowanie osób powyżej 60 roku życia w ramach operacji własnych w zakresie wzmocnienia świadomości ekologicznej oraz w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego; przewiduje się dostosowanie adekwatnych środków przekazu w planie komunikacji skierowanych do tej grupy. W procesie dotarcia do grupy osób w wieku powyżej 60 r. życia pomocy udzielią Ośrodki Pomocy Społecznej, Domy Kultury przy których działają Kluby Seniora, sołtysi oraz lokalne organizacje społeczne. Pozwoli to na efektywne wsparcie tej grupy społecznej.

- **Kobiety** - bardzo ważne w społeczeństwie jest zapewnienie możliwości rozwoju kobiet w różnym wieku. W trakcie przeprowadzonych konsultacji z mieszkańcami, spotkań z Lokalnymi Liderami, badania ankietowego oraz analizy demograficznej wykazano, iż jest to grupa, która często napotyka na różne bariery w zakresie aktywności zawodowej, godzenia obowiązków domowych z życiem zawodowym i nierównego traktowania. Kobiety stanowią ponad połowę ludności na obszarze i ich rozwój jest kluczowy dla zrównoważonego rozwoju kraju. Ponadto kobiety stanowią większość bezrobotnych na obszarze. Rolą LGD będzie skierowanie dedykowanych działań poprawiających jakość życia kobiet na obszarze. W ramach realizacji LSR przewidziano m.in. projekt grantowy w zakresie aktywizacji i integracji społecznej kobiet; kobiety będą zachęcane do skorzystania ze wsparcia poprzez premiowanie ich w kryteriach wyboru operacji; przewiduje się zaangażowanie kobiet w ramach realizacji operacji własnych w zakresie wzmocnienia świadomości ekologicznej oraz w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego; przewiduje się adekwatne dostosowanie środków przekazu w planie komunikacji skierowanych do tej grupy. W procesie dotarcia do grupy w niekorzystnej sytuacji tj. kobiet pomocy udzielią Ośrodki Pomocy Społecznej, Domy Kultury, sołtysi oraz lokalne organizacje społeczne. Pozwoli to na efektywne wsparcie tej grupy społecznej.

Analiza mocnych i słabych stron oraz zidentyfikowanych szans i zagrożeń

Zaprezentowana w dokumencie analiza SWOT, w sferze mocnych i słabych stron, przygotowana została z uwzględnieniem najważniejszych dla zrównoważonego rozwoju sfer:

- sfery środowiskowo – kulturowej – obejmującej takie zagadnienia jak zasoby przyrodnicze i kulturowe obszaru, dziedzictwa, tradycję i obrzędy, uwarunkowania geograficzne i ofertę turystyczną bazującą na wymienionych elementach;
- sfery gospodarczej – obejmującej zagadnienia związane z bezrobociem, kwalifikacjami zawodowymi, usługami i produkcją na obszarze, infrastrukturą sprzyjającą rozwojowi biznesu, grupami znajdującymi się w niekorzystnej sytuacji;
- sfery społecznej – obejmującej zagadnienia związane z aktywnością obywatelską i społeczną, ofertą aktywizacyjną, infrastrukturą społeczną, sytuacją grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

Tabela Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Sfera środowiskowo - kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> – istniejące formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000 – znajdujące się na obszarze szlaki kulturowe – istniejące obiekty sakralne (zabytkowe, w tym cmentarze i krzyże pokutne) – charakterystyczna zabudowa wiejska i miejska – liczne imprezy o walorach kulturowych – podtrzymywanie tradycji i zwyczajów lokalnych – wysokie poczucie tożsamości lokalnej – duży potencjał turystyczny cieków wodnych – istniejący szlak Polichromii Średniowiecznych 	<p>Sfera środowiskowo - kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> – niedoinwestowane zabytkowe parki i pałace (duża ich liczba znajduje się u prywatnych właścicieli, mała dostępność dla turystów, niewystarczające oznakowanie i ilość tablic informacyjnych) – zły stan niektórych obiektów kulturalnych – zbyt mała liczba miejsc prezentujących lokalną kulturę i tradycję – słabe oznakowanie szlaków kulturowych – słabo rozwinięta sieć ścieżek edukacyjnych – słabo rozwinięte zaplecze gastronomiczne –

<ul style="list-style-type: none"> – duża liczba zbiorników powyroboiskowych – rozwinięta baza do prowadzenia działalności kulturalnej i rekreacyjnej – istniejące ścieżki rowerowe 	<p>turystyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> – bardzo słabo rozwinięty regionalny system ścieżek rowerowych – niewystarczająca świadomość społeczna na temat ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, co ogranicza skuteczność działań podejmowanych na rzecz ochrony środowiska i klimatu – brak systemu informacji turystycznej – słabo rozwinięta baza turystyczna, w tym agroturystyka czy ekoturystyka – niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców – niski poziom wiedzy o zasobach przyrodniczych i kulturowych obszaru – zanikanie lokalnych tradycji i zwyczajów – słabe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii – zanieczyszczone powietrze, szczególnie w okresie zimowym – zbyt mała oferta zajęć dotyczących kultury i ekologii dla dzieci i seniorów – słaba wewnętrzna promocja walorów i zasobów wewnątrz obszaru – słaba znajomość wśród mieszkańców (w tym kobiet) regionu, kultury i historii lokalnej – brak poczucia więzi i utożsamiania się z obszarem wśród kobiet, które nie dawno zamieszkały na terenie LGD – słaba wiedza o kulturze regionu wśród mieszkańców, w tym kobiet
<p>Sfera gospodarcza</p> <ul style="list-style-type: none"> – istniejące usługi dla ludności na wsi (mechanik samochodowy, kosmetyczka, fryzjerka, itp.) – podtrzymywanie tradycji „wiejskości” (utrzymanie wiejskości wsi, tradycji, zwyczajów i obyczajów) oraz wykorzystanie tych walorów do prowadzenia działalności gospodarczej np. skansen, ściąganie turystów do agroturystyki – istniejąca grupa osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą – osoby z dużym doświadczeniem zawodowym (w tym w prowadzeniu własnej firmy) – liczne tereny przeznaczone pod budownictwo i tereny inwestycyjne – istnienie stref ekonomicznych na terenie LGD – położenie przy autostradzie A4 – dobra gęstość sieci drogowej – dobre połączenie z potencjalnymi rynkami zbytu 	<p>Sfera gospodarcza</p> <ul style="list-style-type: none"> – zbyt mała liczba różnorodnych usług dla mieszkańców – słaba informatyzacja wsi – mała liczba gospodarstw agroturystycznych – słaba promocja lokalnych przedsiębiorców – słaba oferta, która pogłębiała by wiedzę młodości/dorosłych nt. postawy przedsiębiorczości/wiedzy nt. prowadzenia własnego biznesu – mali przedsiębiorcy mają problem z utrzymaniem rentowności działalności – niewykorzystany potencjał edukacyjny ludzi z dużym doświadczeniem zawodowym (w tym w prowadzeniu własnej firmy) – niewystarczające zachęty dla małych przedsiębiorców ze strony gmin – mało organizacji zrzeszających przedsiębiorców i

<p>(Wrocław, Opole, Czechy, Niemcy)</p> <ul style="list-style-type: none"> – istnienie pojedynczych tematycznych gospodarstw agroturystycznych np. dla motocyklistów, albo z własnym mini-zoo – istnienie firm dużych oraz sektora MŚP – dobre gleby do uprawiania rolnictwa – duże, dobrze zmechanizowane gospodarstwa rolne – rolnicy skutecznie wykorzystują środki unijne – napływ ludzi z miast podnosi potencjał na wsi (dochody, wykształcenie, etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> – reprezentujących ich interesy – mali, lokalni przedsiębiorcy nie istnieją w Internecie – słabe przygotowanie ludzi zainteresowanych otwarciem własnej działalności do prowadzenia biznesu – słabe przetwórstwo produktów rolnych (jedynie istnieje uprawa) – niska świadomość ekologiczna rolników (np. dokonywanie oprysków w dzień w skutek czego masowo giną pszczoły) – brak wiedzy nt. tego jak sprzedawać produkty lokalne – coraz mniejsza liczba producentów produktów rolnych w tym w szczególności producentów produktów ekologicznych – „umiastowienie” wsi, która przestaje pełnić funkcje rolnicze, a staje się „sypialnią” okalających ją miast – zdecydowana większość bezrobotnych na obszarze to kobiety, – słabe wykorzystanie walorów turystycznych LGD – mała liczba produktów lokalnych – słaba dywersyfikacja upraw – słaba oferta usług opiekuńczych i terapeutycznych dla seniorów oraz dzieci i młodzieży – trudności w uzyskaniu dostępu do finansowania przedsiębiorstw dla kobiet, szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorstw – konieczność inwestycji: Rozwój gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych wymaga inwestycji w infrastrukturę, taką jak zakwaterowanie, zaplecze rekreacyjne czy wyposażenie edukacyjne, co może stanowić barierę dla rolników z ograniczonymi środkami finansowymi
<p>Sfera społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyedukowane społeczeństwo – w większości miejscowości jest dobry dostęp do świetlicy – w społecznościach występują lokalni liderzy – dobra baza rekreacyjno – sportowa – profilaktyka prowadzona w szkołach na temat uzależnień – funkcjonujące fundusze sołeckie – funkcjonujące stowarzyszenia – istnienie LZS-ów i klubów sportowych – istnienie i działalność jednostek kultury 	<p>Sfera społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewystarczająca liczba połączeń komunikacyjnych – niewystarczające wykorzystywanie świetlic w celu integracji mieszkańców – brak środków finansowych na zatrudnienie animatorów w świetlicach – zróżnicowany poziom infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i sportowej w poszczególnych gminach – społeczne przyzwolenie na nadmierne spożywanie alkoholu – dostęp do narkotyków

<ul style="list-style-type: none"> – wykorzystanie zielonych siłowni przez seniorów – dobry dostęp do przedszkoli – dobrze rozwinięta sieć szkół – duża grupa młodzieży – aktywizujące się środowisko senioralne – rosnące umiejętności pozyskiwania środków – rozwijająca się sieć zielonych siłowni 	<ul style="list-style-type: none"> – praca opieki społecznej nie jest dostosowana do aktualnych problemów – niewystarczająca liczba aktywnych stowarzyszeń – młodzież nie angażuje się w wystarczający sposób w życie społeczne – nieodpowiadająca potrzebą oferta spędzania czasu wolnego dla młodzieży – Słaba oferta spędzania czasu wolnego dla kobiet w różnym wieku – niezaspokajający wszystkich potrzeb program ośrodków kultury – zbyt słaba integracja obszaru LGD – niewystarczająca oferta spędzania czasu i miejsc pobytu dla seniorów i młodzieży – mało elastyczna oferta opieki nad dziećmi – brak zorganizowanej opieki nad osobami starszymi – słaby dostęp do lekarza – wciąż zbyt małe umiejętności i kwalifikacje przedstawicieli organizacji pozarządowych – słabe wsparcie dla aktywności organizacji pozarządowych – istniejące w społeczeństwie uzależnienia, w tym cyber uzależnienie – zbyt mała liczba działań dla seniorów – zbyt mała liczba Kół Gospodyń Wiejskich – słaba oferta usług opiekuńczych i terapeutycznych dla seniorów oraz dzieci i młodzieży – trudności w uzyskaniu opieki nad dziećmi i opieki medycznej, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach – brak dostępu do odpowiedniej pomocy w sytuacjach kryzysowych, takich jak przemoc domowa czy problemy zdrowotne – brak świadomości społecznej na temat problemów kobiet, ich wykluczenia w małych miejscowościach
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Strefa środowiskowo - kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> – napływ turystów – nowe miejsca pracy w turystyce – powrót na wieś – migracja z miast – pozyskanie środków zewnętrznych na rozwój turystyki 	<p>Strefa środowiskowo - kulturowa</p> <ul style="list-style-type: none"> – obszary Natura 2000 utrudniają swobodny rozwój inwestycji, w tym turystycznych – powódzie, klęski żywiołowe, zanieczyszczenie powietrza i wody, degradacja gleb i zasobów przyrodniczych – niski poziom zaangażowania mieszkańców i lokalnych liderów w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska – ograniczone środki na organizację imprez o

	<p>szczególnych wartościach kulturowych</p> <ul style="list-style-type: none"> – degradacja obiektów zabytkowych wskutek braku środków finansowych bądź ze względu na złe zarządzanie przez prywatnych właścicieli – wymieranie pszczół (zagrożenie dla rolnictwa w tym ekologicznego) – niekorzystne zmiany klimatyczne na obszarze – brak infrastruktury, np. sieci ścieżek rowerowych, które umożliwiałyby ekoturystykę oraz wykorzystywanie roweru jako alternatywnej formy transportu w celu zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych
<p>Strefa gospodarcza</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykorzystanie możliwości tworzenia wiosek tematycznych – napływ nowych mieszkańców na wieś (z inną wizją wsi, z doświadczeniami z miasta, otwartych na nowości) – zmiana mentalności mieszkańców wsi – wykorzystanie możliwości promocji pszczelarstwa – np. ścieżki edukacyjne – coraz większa świadomość społeczna nt. potrzeby nauki przedsiębiorczości – oficjalne statystyki bezrobocia mówią, że ono spada – wykorzystanie odnawialnych źródeł energii – stworzenie systemu ulg, zachęt dla małych przedsiębiorców – edukacja i edukacyjne programy dotyczące rolnictwa: Zagrody edukacyjne można wykorzystać jako narzędzie do podnoszenia świadomości społecznej na temat rolnictwa, zrównoważonego rozwoju i lokalnej produkcji żywności. Współpraca z instytucjami edukacyjnymi i organizacjami społecznymi może przynieść korzyści zarówno rolnikom, jak i społeczności lokalnej – dobra współpraca międzysektorowa w temacie przedsiębiorczości (gmina, przedsiębiorcy, urzędy pracy, ngo, szkolnictwo) – stworzenie szkół, szkoleń, kierunków w dziedzinach przydatnych na lokalnym rynku, gdzie zajęcia prowadzone będą nie przez nauczycieli, ale przez praktyków danego zawodu lub przedsiębiorców – rozwój turystyki weekendowej (szlaki, sprzedaż produktów lokalnych, żywności ekologicznej) – rozwój sprzedaży produktów lokalnych, żywności ekologicznej – rosnący popyt na produkty ekologiczne w kraju, wzrasta rynek świadomych odbiorców produktów ekologicznych oraz ludzi, którzy chcą aktywnie i zdrowo spędzać czas wolny poza miastem 	<p>Strefa gospodarcza</p> <ul style="list-style-type: none"> – dalsze zaniechania w ramach systemu edukacji przedsiębiorczości – słabe wykorzystanie potencjału ludzi w sile wieku/poprodukcyjnym/seniorów – system edukacji niedostosowany do potrzeb aktualnego rynku pracy – niesprzyjające przepisy podatkowe w państwie (np. ZUS) – wysokie koszty tworzenia nowych miejsc pracy/ wysokie koszty pracy – dalsza emigracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym poza obszar LGD (do dużych miast, innych gmin, województw, zagranicze gdzie istnieje możliwość zatrudnienia) – duże sieci handlowe są zagrożeniem dla sektora MŚP – zanika komunikacja publiczna (ktoś bez samochodu nie ma szans dostania się do innych miejscowości) – problem ukrytego bezrobocia – niski przyrost naturalny – młodzież ma zbyt wysokie aspiracje finansowe, nieproporcjonalne do posiadanych kompetencji (zmiana kulturowa – chcą zarabiać jak na zachodzie) – postawa roszczeniowa części mieszkańców wobec pracodawców – w dalszym ciągu niewielu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, dostosowanych do potrzeb pracodawcy – duża rotacja niewykwalifikowanych pracowników (duże koszty dla pracodawców) – duże firmy mają prewencyjne warunki, ale gminy nie dbają w tym samym stopniu o lokalnych przedsiębiorców – niskie ceny skupu produktów rolnych – trudności w sprzedaży przez rolnika produktów

<ul style="list-style-type: none"> – duża ilość środków z UE na rozwój obszarów wiejskich – kobiety co raz częściej zgłaszają chęć prowadzenia własnego biznesu na wsi – wzrost zainteresowania ekoturystyką: rosnące zainteresowanie ekologicznymi i autentycznymi doświadczeniami podróżniczymi stwarza możliwości rozwoju dla gospodarstw agroturystycznych. Klienci poszukujący kontaktu z naturą i lokalnych tradycji mogą wybierać takie miejsca jako alternatywę dla standardowych opcji turystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> przetworzonych (dżemy, sery, wędliny tzw. własnej roboty) – niesprzyjająca polityka rolno państwa i UE – niesprzyjające przepisy prawne w różnych dziedzinach, takich jak np. sprzedaż produktu lokalnego i ekologicznego
<p>Strefa społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> – migracja z miast na wsie – rozwój budownictwa mieszkalnego na terenie wiejskim – dostęp do kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacje, wiedzę i umiejętności – wspieranie prawne i doradztwo dla aktywnych mieszkańców i organizacji pozarządowych – możliwość pozyskiwania funduszy – wsparcie przez gminy świetlic jako centrum edukacji, integracji i aktywizacji mieszkańców 	<p>Strefa społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> – emigracja zarobkowa za granicę – wyludnianie się miejscowości – bierność mieszkańców – nieumiejętność wykorzystywania inwestycji (by dana inwestycja procentowała w przyszłości) – wykluczenie społeczne – uzależnienia – starzenie się społeczeństwa – zamykanie się na potrzeby drugiej osoby

10. Wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy potencjału i potrzeb LSR

W wyniku prac zdefiniowano następujące główne problemy i bariery rozwoju:

1. Niewystarczające wykorzystanie lokalnych walorów i zasobów na rzecz rozwoju oferty turystycznej i rekreacyjnej - potrzeba lepszego wykorzystania zasobów historycznych i kulturowych, zachowanie dziedzictwa i szerzenia świadomości. Można to zrobić poprzez inwestowanie w infrastrukturę turystyczną i promowanie lokalnych walorów poprzez odpowiednie kampanie marketingowe;
2. Niski poziom świadomości mieszkańców o lokalnych walorach przyrodniczych i kulturowych - potrzeba podniesienia świadomości mieszkańców o bogactwie przyrodniczym i kulturowym obszarze, aby zwiększyć ich zaangażowanie w rozwój lokalnej społeczności i turystyki. Można to osiągnąć poprzez kampanie informacyjne, organizowanie szkoleń i warsztatów, a także włączenie mieszkańców w proces tworzenia lokalnej oferty turystycznej;
3. Negatywne konsekwencje na obszarze wynikające ze zmian klimatu - potrzeba podjęcia działań na rzecz ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu, aby minimalizować negatywne skutki dla obszaru. Można to osiągnąć poprzez inwestycje w infrastrukturę dostosowaną do zmieniających się warunków, promowanie działań proekologicznych i edukowanie społeczności lokalnej na temat wpływu człowieka na środowisko;
4. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców - potrzeba zwiększenia świadomości mieszkańców na temat ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Można to osiągnąć poprzez edukację, dobre praktyki oraz promowanie działań proekologicznych i przyjaznych dla środowiska;
5. Pogarszający się stan środowiska naturalnego na obszarze - potrzeba działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego obszaru, aby zapobiec dalszej degradacji. Można to osiągnąć poprzez promowanie działań proekologicznych, inwestowanie w infrastrukturę zgodną z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz edukowanie społeczności lokalnej na temat wpływu człowieka na środowisko.;
6. Niewystarczająco rozwinięta oferta produktów i usług lokalnych potrzeba zwiększenia liczby dostępnych produktów i usług, a także dostępności i jakości w celu przyciągnięcia nowych klientów i zwiększenia zainteresowania mieszkańców;

7. Konieczność dostosowania się do dynamicznie zmieniających się warunków prowadzenia działalności gospodarczej – w obliczu dynamicznie zmieniającego się rynku, przedsiębiorcy na obszarze LSR muszą być w stanie dostosować swoją ofertę biznesową do nowych wymagań, aby pozostać konkurencyjni, a także inwestowanie w nowe technologie, które pozwalają na efektywniejszą działalność gospodarczą;
8. Bariery finansowo-organizacyjne, w rozwoju aktywności organizacji pozarządowych oraz liderów lokalnych – istnieje potrzeba poszerzenia oferty szkoleniowej dla NGO i ich przedstawicieli, zwłaszcza z uwzględnieniem wsparcia instytucjonalnego dotyczącego aspektów formalno-prawnych;
9. Niski poziom zaangażowania młodzieży w życie społeczne obszaru – potrzeba stworzenia atrakcyjnych i interesujących możliwości dla ludzi młodych, które zachęcą do zaangażowania w życie społeczne na obszarze poprzez między innymi włączenie młodzieży w proces podejmowania decyzji i planowania rozwoju obszaru;
10. Niewystarczająca oferta integracji i aktywizacji dla rosnącej grupy seniorów – istnieje potrzeba stworzenia specjalnych zajęć oraz warsztatów dla seniorów, które będą odpowiadać ich potrzebom i zainteresowaniom. Zwiększenie dostępności dla seniorów do różnych form aktywności, takich jak kultura, sport, turystyka czy szkolenia;
11. Brak odpowiedniej oferty zajęć i programów rozwijających dla osób młodych do 25 roku życia - istnieje potrzeba stworzenia atrakcyjnych i różnorodnych zajęć, które pomogą młodzieży rozwijać swoje umiejętności, pasje i zainteresowania. Istnieje duże zapotrzebowanie na realizację warsztatów sportowych i kulturalnych, które przyczynią się do zagospodarowania czasu wolnego młodych ludzi w interesujący sposób. Istotne jest zapewnienie dostępu do infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej, która umożliwi aktywność fizyczną i wpłynie pozytywnie na poprawę stanu zdrowia, stworzenie lepszych warunków do życia, które pozwolą zminimalizować odpływ ludzi młodych do większych ośrodków miejskich.
12. Ograniczenia wynikające z barier społecznych dla aktywności kobiet - istnieje konieczność przełamywania barier społecznych, które utrudniają aktywność i rozwój kobiet na obszarze LSR poprzez organizację edukacyjnych warsztatów i szkoleń, dedykowanych specjalnie do kobiet, które pomogą we włączeniu społecznym, ich integracji na obszarze. Tworzenie przestrzeni społecznych, w których kobiety mogą wymieniać doświadczenia, wspierać się nawzajem i budować sieć wsparcia, jest również istotne. Promowanie równości płci, zmniejszenie stereotypów i przeciwdziałanie dyskryminacji są kluczowe dla stworzenia otoczenia sprzyjającego aktywności kobiet na obszarze LSR.
13. Brak wystarczających środków na wsparcie gospodarstw agroturystycznych oraz zagród edukacyjnych, co jest przeszkodą do zwiększenia atrakcyjności obszaru z uwagi na dostępną ofertę edukacyjną i rekreacyjną dla mieszkańców, której celem jest zatrzymanie odpływu młodych ludzi z obszaru. Gospodarstwa nie dysponują środkami na ten cel a wsparcie w ramach LSR dedykowane może stać się kluczowe w podjęciu kroków dywersyfikujących źródła dochodu.

Rozdział VI Cele i wskaźniki

1. Specyfikacja i opis celów, przypisanych im przedsięwzięć oraz uzasadnienie ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne i powiązanie z analizą potrzeb i potencjału obszaru w zintegrowany sposób.

Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych została wypracowana struktura 2 celów:

- 1. Wzrost integracji i aktywności społeczno-kulturowej mieszkańców obszaru Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej,**
- 2. Proekologiczny rozwój Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej.**

Cel 1: Wzrost integracji i aktywności społeczno-kulturowej mieszkańców obszaru Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej odpowiada na problem **Słabej integracji i aktywności społeczno-kulturowej mieszkańców obszaru Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej**. Wypracowany cel 1 odpowiada na potrzeby wskazane podczas konsultacji

społecznych tj. m.in. (najczęściej pojawiające się): zwiększenie integracji i aktywizacji (włączenia) mieszkańców, w tym szczególnie osób młodych, starszych oraz kobiet, organizacja zadań wykorzystujących potencjał kulturowy obszaru, w tym edukacja i zwiększanie świadomości oraz odrestaurowanie obiektów zabytkowych.

Cel 2: Proekologiczny rozwój Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej odpowiada na problem **Niewystarczających działań na rzecz ekologii i ochrony środowiska**. Wypracowany cel 2 odpowiada na potrzeby wskazane podczas konsultacji społecznych tj. m.in. (najczęściej pojawiające się): zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców, realizacja zadań wpływających na stan środowiska naturalnego.

Poniższe tabele przedstawiają przyjętą strukturę celów z podziałem na Przedsięwzięć LSR wraz ze sposobem realizacji oraz zaplanowanymi do osiągnięcia wskaźnikami, źródłem i sposobem ich pomiaru.

Innowacyjność

Jednym z istotnych zaplanowanych elementów rozwoju lokalnego w LSR jest wprowadzanie nowych pomysłów, które modyfikują istniejące produkty, procesy, praktyki lub wprowadzają zupełnie nowe produkty i usługi, dlatego w lokalnych kryteriach wyboru uwzględniono innowacyjność jako czynnik wpływający na szeroko rozumiane pojęcie rozwoju.

Na potrzeby LSR określamy innowacyjność jako:

Innowacja to wdrożenie nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), nowego lub istotnie ulepszanego procesu, zastosowanie nowej technologii i/lub nowego sposobu wykorzystywania zasobów społecznych, kulturowych, przyrodniczych i/lub historycznych na obszarze objętym działaniem LGD.

Zachętą do wdrażania innowacji będzie zastosowanie podczas oceny operacji/zadań kryterium dotyczącego Innowacji. Ocena innowacyjności będzie dokonywana przez członków Rady w ramach lokalnych kryteriów wyboru na podstawie wniosku o przyznanie pomocy i znajdujących się w nim zapisach. Członek Rady będzie posiadał obowiązek stosowania, podczas oceny projektu zaproponowanej definicji innowacyjności, która powinna wynikać z jakości przygotowanego wniosku o przyznanie pomocy. Kryterium dotyczące Innowacyjności będzie stosowane w trakcie oceny operacji/zadań w ramach wszystkich przedsięwzięć określonych dla LSR.

Tabela nr 11 Struktura celów, przedsięwzięć LSR i sposób realizacji wraz z uzasadnieniem

Cel 1. Wzrost integracji i aktywności społeczno-kulturowej mieszkańców obszaru Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej		Źródło finansowania: EFRROW, Interreg Czechy-Polska 2021-2027	
Przedsięwzięcia	Preferowany zakres projektów w ramach Przedsięwzięć	Sposób realizacji	Uzasadnienie
1.1 Wspieramy Integrację i Aktywizację	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania mające na celu włączenie społeczne seniorów, ludzi młodych oraz kobiet – osób w niekorzystnej sytuacji zadania inwestycyjne oraz nieinwestycyjne; 2. Organizacja spotkań, edukacji, forów młodzieży; 3. Organizacja zadań i przedsięwzięć dla seniorów; 4. Organizacja spotkań, edukacji, doradztwa, konsultacji, forów kobiet; 5. Dostosowanie oraz budowa infrastruktury odpowiadającej na potrzeby seniorów, osób młodych oraz kobiet; 6. Edukacja przyszłych animatorów i liderów wśród młodzieży; 7. Kampania uświadamiająca seniorom i ich bliskim o możliwościach uzyskania pomocy i opieki; 8. Propagowanie zdrowego i aktywnego stylu życia 9. Realizacja inicjatywy SMART VILLAGE 10. Rozwijanie bazy rekreacyjno – sportowej i miejsc integracji mieszkańców (Infrastruktura społeczno-kulturowa); 11. Zagospodarowanie czasu wolnego dla seniorów, osób młodych oraz kobiet w 	<p>Projekt Grantowy dedykowany kobietom – zakres wsparcia zgodny z PS WPR,</p> <p>Projekt Grantowy dedykowany osobom młodym oraz seniorom – zakres wsparcia zgodny z PS WPR,</p> <p>Projekt Grantowy SMART VILLAGE – zakres wsparcia zgodny z PS WPR</p> <p>Klasyczne operacje – zakres wsparcia a zgodny z PS WPR,</p> <p>Animacja</p>	<p>Przedsięwzięcie to będzie miało charakter zintegrowany. Wybrane metody realizacji w przedsięwzięciu będą nastawione głównie na włączenie społeczne seniorów, osób młodych oraz kobiet, ich celem będzie wsparcie tych grup, ich integracja i aktywizacja. Pozwoli to na realizację celu mówiącego o wzroście integracji i aktywizacji, a tym samym wpłynie na minimalizację problemu jakim jest słaba integracja i aktywizacja mieszkańców na obszarze LGD. Cel zrealizowany zostanie poprzez realizację 2 Projektów grantowych, operacji realizowanych w ramach Klasycznych operacji infrastrukturalnych oraz nieinfrastrukturalnych, a także poprzez działania animacyjne realizowane przez LGD. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z analizy obecnej sytuacji w jakiej znajdują się osoby starsze, osoby młode oraz kobiety, szczegółowej analizy SWOT, która powstała w toku prac grupy Lokalnych Liderów oraz konsultacji społecznych.</p> <p>Wybrane działania animacyjne: spotkania informacyjne, szkolenia, informacje na stronie www i fb, animacja do realizacji projektów w partnerstwie oraz projektów innowacyjnych – zgodnie z opisem w rzdz. III. Ponadto planuje się konkursy dla kobiet, osób młodych oraz seniorów, spotkania dedykowane kobietom, środowisku młodzieżowemu i osobom starszym, których celem będzie ich aktywizacja i zwiększenia zaangażowania społecznego. Animacja będzie dostosowana do danej grupy odbiorców, a działania realizowane w sposób adekwatny i inkluzywny.</p>

	<p>ramach funkcjonujących świetlic, domów kultury, bibliotek itp.</p> <p>12. Wykorzystanie innowacyjnych metod edukacyjnych i aktywizacyjnych np. kody QR.</p>		
1.2 Zachowujemy Dziedzictwo Kulturowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania edukacyjne i integracyjne w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego i historycznego, w tym warsztaty przywracania lokalnych tradycji, 2. Szkolenia dla edukatorów regionalnych 3. Działania promocyjne w zakresie zasobów kulturowych (mapy, foldery, aplikacje, oznakowanie, innowacyjne kody QR, identyfikacja zasobów itp.); 4. Organizacja imprez, pikników, festiwali itp. przybliżających mieszkańcom dziedzictwo kulturowe i historyczne; 5. Działania na rzecz rozwoju edukacji regionalnej i kulturowej; 6. Identyfikacja i inwentaryzacja lokalnych zasobów 7. Stworzenie miejsc prezentujących lokalną kulturę i tradycję np. Izby regionalne; 8. Odnowienie miejsc/obiektów o szczególnym znaczeniu dla obszaru LGD. 9. Wykorzystanie w realizowanych zadaniach innowacyjnych metod np. kody QR. 	<p>Projekt Grantowy – zakres wsparcia zgodny z PS WPR, Operacja własna – zakres wsparcia zgodny z PS WPR,</p> <p>Interreg Czechy-Polska 2021-2027</p> <p>Animacja</p>	<p>W ramach przedsięwzięcia główny nacisk położony zostanie na zachowanie dziedzictwa lokalnego kulturowego, w tym obiektów/miejsc o szczególnym znaczeniu dla obszaru, a także tworzenie miejsc prezentujących lokalną tradycję i kulturę. Ponadto prowadzone będą działania promocyjne i edukacyjne w tym zakresie.</p> <p>Wspierane będą działania związane z realizacją imprez przybliżających mieszkańcom dziedzictwo historyczne i kulturowe, a także zadania zwiększające świadomość nt. zasobów kultury i historii. Przedsięwzięcie to będzie miało charakter zintegrowany. Przedsięwzięcie odpowiada na problem niezadawalającej świadomości i aktywności mieszkańców w obszarze kultury. Realizacja zadań promujących i integrujących wokół dziedzictwa kulturowego i historycznego pozwoli na zniwelowanie problemu i zwiększenie aktywności i świadomości w tym zakresie. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z analizy SWOT, która powstała w toku prac grupy Lokalnych liderów oraz konsultacji społecznych. Wybrane działania animacyjne: spotkania informacyjne, szkolenia, informacje na stronie www i fb, animacja do realizacji projektów w partnerstwie oraz projektów innowacyjnych – zgodnie z opisem w rzd. III. Ponadto planuje się konkurs dla sołectw oraz NGO na najciekawszą inicjatywę w zakresie promocji i ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego. Animacja będzie dostosowana do danej grupy odbiorców, a działania realizowane w sposób inkluzywny.</p>
1.3 Wspieramy	1. Wsparcie usług z zakresu opieki nad	Rozwój przedsiębiorczości	W ramach przedsięwzięcia wspierane będą głównie operacje z

Rozwój Usług	<p>dziećmi;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Wsparcie usług z zakresu wsparcia i opieki nad osobami starszymi; 3. Wsparcie usług w zakresie tworzenia oferty kulturalnej i edukacyjnej; 4. Wsparcie usług z zakresu zagospodarowania czasu wolnego, a także promocji zdrowia i zdrowego trybu życia 5. Wsparcie usług w zakresie opieki zdrowotnej, pomocy psychologicznej i pedagogicznej; 6. Wsparcie usług z zakresu poprawy estetyki miejscowości 7. Wsparcie usług związanych z rozwinięciem produktów bazujących na lokalnych zasobach 8. Wsparcie usług związanych z turystyką i rekreacją ukierunkowanych na wykorzystanie lokalnych zasobów kulturowych, historycznych. 	<p>poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> -podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne - rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej <p>Animacja</p>	<p>zakresu podejmowania i rozwijania działalności gospodarczych. Preferowane będą operacje, których działalność będzie związana ze wsparciem osób starszych i młodych, a także operacje realizowane przez przedstawicieli wskazanych grup w niekorzystnej sytuacji tj. kobiet, a także osób młodych i seniorów. Branże uznane za szczególnie istotne dla obszaru ustalone zostały na podstawie diagnozy obszaru. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z analizy SWOT, która powstała w toku prac grupy Lokalnych Liderów oraz konsultacji społecznych. Wybrane działania animacyjne: spotkania informacyjne, szkolenia, informacje na stronie www i fb, spotkania dla przedsiębiorców animujące nawiązywanie współpracy, wymianę doświadczeń między podmiotami z podobnej branży, animacja do realizacji projektów w partnerstwie oraz projektów innowacyjnych – zgodnie z opisem w rzd. III. Animacja będzie dostosowana do danej grupy odbiorców, a działania realizowane w sposób inkluzywny.</p>
Cel 2. Proekologiczny rozwój Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej		Źródło finansowania: EFROW, FEO	
Przedsięwzięcia	Preferowany zakres projektów w ramach Przedsięwzięć	Sposób realizacji	Uzasadnienie
2.1 Rozwijamy EKO Świadomość	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja (w zróżnicowanych formach) w zakresie zrównoważonego rolnictwa, zielonej gospodarki, biogospodarki, ekologii, ochrony środowiska, zmian klimatu, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, uprawy roślin w zgodzie z naturą i inne; 	<p>Projekt grantowy – zakres wsparcia zgodny z PS WPR, Operacja Własna– zakres wsparcia zgodny z PS WPR</p> <p>Animacja</p>	<p>W ramach przedsięwzięcia główny nacisk położony zostanie na ochronę środowiska i podnoszenie kompetencji z zakresu przeciwdziałania zmianom klimatu.</p> <p>Niezbędne jest obecnie kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców a także zwiększenie dostępu do informacji o stanie środowiska. Poprawa stanu środowiska naturalnego, zrównoważone użytkowanie środowiska a także wzrost</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych, inicjatyw na rzecz ochrony środowiska/przyrody. 3. Działania edukacyjne dotyczące małej retencji, gospodarki wodnej itp.; 4. Tworzenie pokazowych instalacji np. czujników zanieczyszczeń; 5. Wsparcie organizacji pozarządowych oraz liderów lokalnych w zakresie zwiększania wiedzy i świadomości nt. zielonej gospodarki, biogospodarki, ochrony środowiska itp. 		<p>świadomości o znaczeniu dziedzictwa przyrodniczego to priorytety warunkujące możliwość korzystania z zasobów naturalnych przez przyszłe pokolenia. Tym samym przedsięwzięcie realizuje cel mówiący o „proekologicznym rozwoju obszaru” i wpływa korzystnie na zmniejszanie problemu „Negatywnych konsekwencji na obszarze wynikających z braku działań na rzecz ekologii i ochrony środowiska”. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z analizy SWOT, która powstała w toku prac grupy Lokalnych Liderów oraz konsultacji społecznych. Wybrane działania animacyjne: spotkania informacyjne, szkolenia, informacje na stronie www i fb, animacja do realizacji projektów w partnerstwie oraz projektów innowacyjnych – zgodnie z opisem w rzd. III. Ponadto planuje się organizację konkursu na najlepszy film edukacyjny o klimacie oraz organizację Olimpiady dla uczniów szkół podstawowych z wiedzy nt. ochrony środowiska. Animacja będzie dostosowana do danej grupy odbiorców, a działania realizowane w sposób adekwatny i inkluzywny.</p>
<p>2.2 Budujemy EKO Infrastrukturę</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ekologizacja miejsc spotkań i infrastruktury rekreacyjnej np. budowa lub rozbudowa ekologicznych placów zabaw z wykorzystaniem elementów natury; 2. Tworzenie wiejskich eko-centrów, miejsc wiedzy i integracji wokół tematu ochrony środowiska, ekologii i zmian klimatu; 3. Pokazowe ogrody charakteryzujące się bioróżnorodnością np. w pobliżu domu kultury lub świetlicy 4. Tworzenie miejsc EKO rekreacji i integracji – zagospodarowanie przestrzeni w sposób przyjazny środowisku i z wykorzystaniem 	<p>Projekt grantowy - zakres wsparcia zgodny z PS WPR</p> <p>Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027</p> <p>Animacja</p>	<p>Na obszarze Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej powstało wiele miejsc rekreacji, jednak jednym z wniosków powstałych w trakcie diagnozy jest konieczność budowy miejsc przyjaznych środowisku, miejsc które będą pełnić jednocześnie funkcję rekreacji i edukacji. EKO Infrastruktura stanowi jeden z elementów rozwoju proekologicznego obszaru Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z analizy SWOT, która powstała w toku prac grupy Lokalnych Liderów oraz konsultacji społecznych. Wybrane działania animacyjne: spotkania informacyjne, szkolenia, informacje na stronie www i fb, animacja do realizacji projektów w partnerstwie oraz projektów innowacyjnych – zgodnie z opisem w rzd. III. Animacja będzie dostosowana do danej grupy odbiorców, a działania realizowane w sposób adekwatny i inkluzywny.</p>

	<p>elementów środowiska i przyrody lub z wykorzystaniem instalacji odzyskujących wodę</p>		
<p>2.3 Wspieramy EKO Przedsiębiorczość</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie przedsiębiorczości w ramach Krótkich Łańcuchów Dostaw; 2. Wsparcie pozarolniczej działalności gospodarczej w formie Gospodarstw Edukacyjnych i Agroturystycznych bazujących na lokalnych zasobach; 3. Wsparcie działalności gospodarczej osób fizycznych chcących otworzyć działalność oraz firm istniejących które planują rozwój działalności w zakresie ochrony środowiska, ekologii, zmian klimatu, a także w zakresie usług związanych z turystyką i rekreacją bazujących na zasobach przyrodniczych, przetwórstwa żywności – produkcja lokalnych przetworów, żywności ekologicznej, produkowanej w zgodzie i z poszanowaniem natury, itp. 	<p>Rozwój przedsiębiorczości poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> -podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne - rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej <p>Rozwój pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych w zakresie tworzenia lub rozwijania:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) gospodarstw agroturystycznych, b) zagród edukacyjnych, <p>Rozwój współpracy poprzez tworzenie i rozwijanie KŁŻ</p> <p>Animacja</p>	<p>W ramach przedsięwzięcia wspierane będą operacje sprzyjające ekologii i ochronie środowiska. Jednym z głównych problemów zdiagnozowanych podczas konsultacji i diagnozy są „Negatywne konsekwencje na obszarze wynikające z braku działań na rzecz ekologii i ochrony środowiska”, uznano, że działania w zakresie wspierania ochrony środowiska i ekologii są niezbędne i tym samym winno się promować zakładanie i rozwój działalności sprzyjający środowisku. Tym samym przedsięwzięcie odpowiada na cel nr 2 w Strategii. Potrzeba realizacji przedsięwzięcia wynika z analizy SWOT, która powstała w toku prac grupy Lokalnych Liderów oraz konsultacji społecznych. Wybrane działania animacyjne: spotkania informacyjne, szkolenia, informacje na stronie www i fb, animacja do realizacji projektów w partnerstwie oraz projektów innowacyjnych – zgodnie z opisem w rzd. III. Ponadto planuje się utworzyć na stronie internetowej katalog dobrych praktyk firm działających na obszarze w zakresie ekologii i ochrony środowiska.</p> <p>Animacja będzie dostosowana do danej grupy odbiorców, a działania realizowane w sposób adekwatny i inkluzywny.</p>

Rozdział VII Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

Informacja o realizacji projektów grantowych i operacji własnych.

W ramach wdrażania LSR planuje się realizację sześciu projektów grantowych, w tym jeden projekt grantowy w zakresie przygotowania koncepcji SV oraz realizację dwóch operacji własnych.

Tabela nr 13. Szczegółowy wykaz i zakres projektów grantowych

Przedsięwzięcia	Zakres grantu	Zakładana kwota na projekt	Wskaźniki
Cel 1. Wzrost integracji i aktywności społeczno-kulturowej mieszkańców obszaru Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej			
1.1 Wspieramy Integrację i Aktywizację	1. Aktywizacja i Integracja Społeczna Kobiet	107 778 EUR	Liczba zadań aktywizujących lokalną społeczność skierowanych do kobiet: 12
1.1 Wspieramy Integrację i Aktywizację	2. Aktywizacja i Integracja Społeczna Seniorów oraz Osób Młodych	100 000 EUR	Liczba zadań aktywizujących lokalną społeczność skierowanych do ludzi młodych do 25 roku życia i/lub seniorów: 11
1.1 Wspieramy Integrację i Aktywizację	3. Przygotowanie Koncepcji Smart Village	8 890 EUR	Liczba przygotowanych koncepcji Smart Village: 10
1.2 Zachowujemy Dziedzictwo Kulturowe	4. Zachowanie Dziedzictwa Historycznego i Kulturowego	111 110 EUR	Liczba zadań kultywujących lokalną kulturę lub tradycję lub historię: 10
Cel 2. Proekologiczny rozwój Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej			
2.1 Rozwijamy EKO Świadomość	5. Propagujemy Ekologiczną Postawę	111 110 EUR	Liczba zadań kształtujących proekologiczną postawę: 12
2.2 Budujemy EKO Infrastrukturę	6. Zielone Miejsca Integracji	111 110 EUR	Liczba zadań polegających na budowie lub modernizacji lub wyposażeniu obiektów infrastruktury: 7

LGD planuje realizację dwóch operacji własnych, obejmujących ekologię i ochronę środowiska oraz sferę społeczno-kulturową. Zaplanowane w LSR operacje własne oraz projekty grantowe oceniane będą na podstawie opracowanych procedur w zakresie operacji własnych i projektów grantowych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Rozdział VIII Plan działania

W ramach Planu działania oraz Planu wykorzystania budżetu LSR stanowiące załączniki do LSR przedstawiono zakładany czas realizacji poszczególnych wskaźników produktu i rezultatu przyjętych dla poszczególnych celów oraz informacje o planowanym wsparciu w poszczególnych okresach realizacji LSR.

Mając na uwadze, określone dla Wdrażania LSR, kamienie milowe przypadające w połowie 2026 roku oraz na koniec 2027 roku, istotne jest przeprowadzenie ukierunkowanego wsparcia Beneficjentów i Grantobiorców w sposób efektywny i zarazem sprawny w celu rozdysponowania środków finansowych na Wdrażanie LSR.

Z uwagi na prospołeczny charakter opracowanej LSR, zaplanowano w niej realizację 6 projektów grantowych dotyczących różnych przedsięwzięć i zakresów wsparcia. W ramach projektów grantowych w pierwszej kolejności planuje się osiągnięcie wskaźników dotyczących ochrony dziedzictwa historycznego i kulturowego oraz aktywizacji i

wzmocnienie kapitału społecznego, w tym polegającego na przygotowaniu przez społeczność lokalną koncepcji Smart Village, będących kontynuacją działań rozpoczętych w ramach PROW na lata 2014-2020. Równolegle prowadzone będą działania w ramach operacji własnej, związanej ze sferą społeczno-kulturową, a także poprzez klasyczne operacje dotyczące poprawy dostępu do małej infrastruktury publicznej. Równocześnie będą ogłaszane konkursy na realizację operacji związanych z rozwojem przedsiębiorczości, a także rozwojem pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych. Planowany jest również nabór na tworzenie lub rozwijanie krótkich łańcuchów żywnościowych.

Mając na uwadze włączenie społeczne mieszkańców, w kolejnym etapie Wdrażania LSR, poprzez projekty grantowe, klasyczne operacje prowadzone będą działania związane z aktywizacją i integracją mieszkańców, a także z edukacją i promocją w zakresie ekologii i ochrony środowiska. Szczególny nacisk zostanie położony na potrzeby seniorów (osoby, które ukończyły 60 rok życia) i ludzi młodych (do 25 roku życia) oraz osób w niekorzystnej sytuacji, tj.: kobiet. Ponadto zaplanowano nabór z zakresu przedsiębiorczości, ukierunkowanej na zaspokajanie potrzeb mieszkańców w sferze zagospodarowania czasu wolnego, usług skierowanych do osób w wieku senioralnym.

Kontynuacja działań związanych z edukacją i promocją w zakresie ekologii i ochrony środowiska została zaplanowana w ramach operacji własnej, której głównym ośrodkiem realizacji będzie Centrum Edukacyjno-Szkoleniowe Ekokultura w Krzyżowicach.

Rozdział IX Plan finansowy LSR

LSR finansowana będzie w całości z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Wysokość dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 jaki przypada na obszar Stowarzyszenia „Brzesko-Oławska Wieś Historyczna” wynosi **1 750 000,00 EUR** na Wdrażanie LSR, na Zarządzanie **412 500,00 EUR**, łącznie **2 162 500 EUR**.

Tabela nr 14. Plan finansowy w zakresie celów LSR

Cel 1. Wzrost integracji i aktywności społeczno-kulturowej mieszkańców obszaru Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej	
Przedsięwzięcie 1.1 Wspieramy Integrację i Aktywizację	883 332,00 EUR
Przedsięwzięcie 1.2 Zachowujemy Dziedzictwo Kulturowe	222 220,00 EUR
Przedsięwzięcie 1.3 Wspieramy Rozwój Usług	88 888,00 EUR
Cel 2. Proekologiczny rozwój Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej	
Przedsięwzięcie 2.1 Rozwijamy EKO Świadomość	222 220,00 EUR
Przedsięwzięcie 2.2 Budujemy EKO Infrastrukturę	111 110,00EUR
Przedsięwzięcie 2.3 Wspieramy EKO Przedsiębiorczość	222 230,00 EUR
Razem Wdrażanie LSR	1 750 000,00 EUR

Załączniki do LSR

Załącznik do LSR: Plan działania

CEL	lata	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Program
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	
c.1.	Wzrost integracji i aktywności społeczno-kulturowej mieszkańców obszaru Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej													
Przedsięwzięcie P. 1.1	Liczba zadań aktywizujących lokalną społeczność skierowanych do kobiet	0 liczba zadań	0%	12 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	PS WPR
	Liczba zadań aktywizujących lokalną społeczność skierowanych do ludzi młodych do 25 roku życia i/lub seniorów	0 liczba zadań	0%	0 liczba zadań	0%	11 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	PS WPR
	Liczba przygotowanych koncepcji Smart Village	0 liczba strategii	0%	10 liczba strategii	100%	0 liczba strategii	100%	0 liczba strategii	100%	0 liczba strategii	100%	0 liczba strategii	100%	PS WPR
	Liczba operacji polegających na budowie lub modernizacji lub wyposażeniu obiektów infrastruktury	0 liczba operacji	0%	5 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	PS WPR
	Liczba operacji przyczyniających się do aktywizacji i integracji lokalnej społeczności, w	0 liczba operacji	0%	0 liczba operacji	0%	5 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	PS WPR

	tym dedykowanych ludziom młodym do 25 roku życia, seniorom, kobietom													
Przedsięwzięcie P.1.2	Liczba operacji wzbogacających ofertę edukacyjną Centrum Edukacyjno-Szkoleniowego Ekokultura w Krzyżowicach w zakresie kultury, tradycji i/lub historii	0 liczba operacji	0%	1 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	PS WPR
	Liczba zadań kultywujących lokalną kulturę lub tradycję lub historię	0 liczba zadań	0%	10 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	PS WPR
	Liczba operacji kultywujących lokalną kulturę lub tradycję lub historię	0 liczba operacji	0%	1 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	Interreg Czecho-Polska 2021-2027
Przedsięwzięcie P.1.3	Liczba operacji polegających na rozwoju przedsiębiorczości	0 liczba operacji	0%	0 liczba operacji	100%	4 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.1.1.1	Liczba osób objętych wspieranymi projektami włączenia społecznego	0 liczba osób		0 liczba osób		500 liczba osób		0 liczba osób		0 liczba osób		0 liczba osób		PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.1.1.2	Liczba wspieranych strategii	0 liczba strategii		0 liczba strategii		13 liczba strategii		0 liczba strategii		0 liczba strategii		0 liczba strategii		PS WPR

	inteligentnych wsi													
Wskaźnik rezultatu W.1.1.3	odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR	0 liczba osób		0 liczba osób		4 000 liczba osób		0 liczba osób		0 liczba osób		0 liczba osób		PS WPR
C.2. Proekologiczny rozwój Brzesko-Oławskiej Wsi Historycznej														
Przedsięwzięcie P.2.1	Liczba zadań kształtujących proekologiczną postawę	0 liczba zadań	0%	0 liczba zadań	0%	12 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	PS WPR
	Liczba operacji wzbogacających ofertę edukacyjną Centrum Edukacyjno-Szkoleniowego Ekokultura w Krzyżowicach w zakresie ochrony środowiska oraz łagodzenia zmian klimatu	0 liczba operacji	0%	0 liczba operacji	0%	0 liczba działań	0%	1 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	PS WPR
	Liczba zadań innowacyjnych polegających na budowie lub modernizacji i/lub wyposażeniu obiektów infrastruktury sprzyjających ochronie środowiska	0 liczba zadań	0%	0 liczba zadań	0%	7 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	0 liczba zadań	100%	PS WPR

	Liczba operacji w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury	0 liczba operacji	0%	1 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	0%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	FEO
Przedsięwzięcie P.2.3	Liczba operacji polegających na rozwoju form współpracy na obszarach wiejskich w wymiarze produkcyjnym, usługowym, społecznym	0 liczba operacji	0%	1 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	PS WPR
	Liczba operacji polegających na rozwoju pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych	0 liczba operacji	0%	2 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	PS WPR
	Liczba operacji polegających na rozwoju przedsiębiorczości w zgodzie i z poszanowaniem zasad ochrony środowiska	0 liczba operacji	0%	3 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	0 liczba operacji	100%	PS WPR
Wskaźnik rezultatu W.1.2.1	Liczba przedsiębiorstw rolnych, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR	0 liczba przedsiębiorstw		0 liczba przedsiębiorstw		1 liczba przedsiębiorstw		0 liczba przedsiębiorstw		0 liczba przedsiębiorstw		0 liczba przedsiębiorstw		PS WPR
Wskaźnik rezultatu	Liczba osób korzystających z	0 liczba osób		0 liczba osób		0 liczba osób		0 liczba osób		1 000 liczba osób		0 liczba osób		PS WPR

W.1.2.2	doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami													
Wskaźnik rezultatu W.1.2.3	Odsetek gospodarstw uczestniczących w grupach producentów, organizacjach producentów, lokalnych rynkach, krótkich cyklach łańcucha dostaw i systemach jakości objętych wsparciem WPR	0 Liczba gospodarstw/rolników	0 Liczba gospodarstw/rolników	5 Liczba gospodarstw/rolników	0 Liczba gospodarstw/rolników	0 Liczba gospodarstw/rolników	0 Liczba gospodarstw/rolników	0 Liczba gospodarstw/rolników	0 Liczba gospodarstw/rolników	0 Liczba gospodarstw/rolników	0 Liczba gospodarstw/rolników	0 Liczba gospodarstw/rolników		PS WPR